

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин
ім. Б.Д. Гаврилишина
Людмила ГАВРИЛЮК-СНСЕН

«19» 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«19» 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій
Святослав ЦИТЕЛЬ

«19» 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Ступінь вищої освіти
Галузь знань

Спеціальність
Освітньо-професійна
програма

магістр
С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини
С3 Міжнародні відносини
«Міжнародні відносини»

Кафедра міжнародних економічних відносин

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом	Екзамен (год.)
Денна	1	1	32	14	5	4	95	150	1
Заочна	1	1, 2	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми Міжнародні відносини другого рівня вищої освіти (магістр) галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С3 Міжнародні відносини, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №8 від 26.06.2025р.)

Робочу програму склала:

д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Олена СОХАЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 1 від 26.08.2025 р.

завідувач кафедри д.е.н., проф. Роман ЗВАРИЧ

Гарант ОПП

к. е. н. доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії

Наталя КАРПИШИН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Дисципліна – Методологія наукових досліджень	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань С – Соціальні науки, журналістика та інформація	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність СЗ- Міжнародні відносини Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»	Рік підготовки: 1 Семестр: 1
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – другий, магістр	Денна: Лекції – 32 год. Практичні заняття – 14 год. Заочна: Лекції – 8 год. Практичні заняття – 4 год.
Загальна кількість годин – 150 год.		Денна: самостійна робота – 93 год.; тренінг – 6 год.; Індивідуальна робота – 5 год. Заочна: самостійна робота – 138 год.
Тижневих годин: 1 семестр – 10 год., з них 3 аудиторних		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Методологія наукових досліджень» є ознайомлення з методологією наукових досліджень, формування навичок застосування її у практичній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

- формування в студентів цілісної системи знань щодо методології та організації наукових досліджень;
- засвоєння елементів дослідницької діяльності, принципи організації, методик та технологій проведення наукових досліджень;
- формування в студентів умінь самостійно проводити авторські дослідження і, зокрема, в частині формулювання мети і завдань дослідження, теоретичних посилок та робочих гіпотез;
- вироблення в студентів практичних навичок проведення наукових досліджень, застосуванні на практиці теоретичних знань щодо аналізу наукової економічної літератури, відборі аналітичної інформації, формулюванні цілей і завдань наукових досліджень, систематизації, узагальненні та висвітленні результатів науково-теоретичних і дослідницьких пошуків у курсовій і дипломній (магістерській) роботах тощо.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

2.5 Результати навчання:

- РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.
- РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.
- РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.
- РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.
- РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.
- РН8. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово, з професійних і наукових питань.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовий модуль 1

НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наука як складова культури (соціокультурний феномен)

Відмінності науки від інших складових культури. Наука та філософія, наука та релігія, наука та мистецтво. Наука як основний засіб отримання нового об'єктивного знання. Наука як система знань (теорії, закони, гіпотези, поняття, наукові методи). Наука як дослідницька (пізнавальна) діяльність. Види наукової діяльності (згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»). Наука як соціальний інститут.

Тема 2. Наука як система знань

Сутність науки: наука, як одна із форм суспільної свідомості; як особлива сфера людської діяльності; наука, як окрема галузь наукового знання; наука, як мистецтво та творча діяльність. Цілі науки, мета, завдання та функціональне призначення. Історичні передумови зародження і розвитку науки.

Тема 3. Закономірності розвитку науки в XXI столітті.

Класифікація наук. Структурні елементи науки, їх характеристика. Поняття про предмет науки та категоріальний апарат. Наукова теорія: суть і принципи, рушійні сили і форми розвитку, функціональне призначення. Структура наукової теорії: поняття ідеї, наукової концепції, гіпотези, постулату. Особливості здійснення наукових досліджень у цифровому просторі та у період технологічної та поведінкової революцій.

Тема 4. Сучасна філософія економічної освіти та методика організації наукових досліджень у вищій школі

Сучасні проблеми організації освіти в Україні. Концепція економічної освіти в Україні та формування нового економічного мислення. Роль наукових досліджень у підвищенні якості вищої освіти. Взаємозв'язок між рівнем організації економічної освіти, науковими дослідженнями та соціально-економічним розвитком держави.

Тема 5. Зміст та об'єктивна необхідність наукових досліджень у вищій школі.

Поняття та класифікація наукових досліджень. Види наукових досліджень та форми наукового викладу матеріалів дослідження. Організація наукових досліджень студентів у вищій школі. Написання есе. Наукова публікація та наукова конференція. Наукова стаття: мета та логіка викладення матеріалів, необхідні структурні елементи наукової статті. Тези доповіді. Доповідь. Анотація. Основні види навчально-дослідних робіт у вищій школі.

Тема 6. Теоретико-методологічні основи наукових досліджень

Теоретичні засади та категоріальний апарат наукових досліджень. Функції наукової теорії як основи наукових досліджень. Наукова парадигма і теоретична концептуалізація наукових досліджень. Методологія наукового пошуку. Поняття методології та методики наукових досліджень.

Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика

Теорія, методологія, технологія і практика як галузі науки, їх особливості та взаємодоповнення. Модель взаємозумовленого генезису науки і практики. Поняття про науковий план і науковий проект. Науково-дослідна програма як найвищий рівень розвитку сучасної науки. Так звані тверде ядро і захисний пояс науково-дослідної програми. Методологічний апарат. Принципи методології. Основи методології досліджень емпіричного рівня. Рівні методологічного аналізу. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень. Причинні зв'язки у методології наукових досліджень. Гіпотези у методології наукових досліджень. Докази в наукових дослідженнях. Поняття про методику дослідження.

Тема 8. Методологія наукових досліджень у сфері економіки

Особливості наукових досліджень в економіці. Аналіз основних підсистем методології економічного дослідження на абстрактному рівні теоретичного аналізу. Філософські і загальнонаукові принципи, закони і категорії діалектики, економічні закони і категорії, дисциплінарні та міждисциплінарні методи як основні структурні підсистеми діалектичного дослідження в економічній теорії. Суб'єкт та об'єкт, суб'єктивне й об'єктивне в економічному дослідженні

Тема 9. Типологія методів та їх застосування у наукових дослідженнях

Методи наукового дослідження. Поняття про метод наукового дослідження. Структурні елементи загальних та спеціальних методів наукового пізнання. Філософські та загальнонаукові методи наукових досліджень. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження. Роль категорій діалектики в системі економічних досліджень. Сутність і явище. Зміст і форма. Причина і наслідок. Кількісно-якісні методи. Історичне і логічне. Абстракція. Метод сходження від абстрактного до конкретного.

Тема 10. Організація науково-дослідної роботи в Україні

Організаційна структура науково-дослідної діяльності в Україні. Організаційно-правове забезпечення наукової діяльності у вищій школі. Державна політика у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Державне регулювання та стратегічне управління у сфері науки і науково-технічної діяльності в Україні. Фінансово-кредитні та податкові важелі регулювання і бюджетне фінансування наукової діяльності.

Тема 11. Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні.

Шляхи стимулювання інноваційної діяльності. Державні наукові та науково-технічні програми. Особливість здійснення наукової діяльності в умовах війни. Триступенева система підтримки науки. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Завдання наукових досліджень у підготовці економістів та наукових кадрів. Організація і функціонування самоврядних молодіжних наукових організацій у вищих навчальних закладах як необхідна умова інтеграції України у європейський освітній простір.

Тема 12. Наукова діяльність та етика вченого

Особливості наукової діяльності. Принципи організації праці в науковій діяльності. Робоче місце та робочий день науковця. Рациональний режим роботи дослідника та організація його робочого місця. Етичні норми і цінність науки. Етика вченого. Основні особистісні й творчі якості, що відповідають статусу науковця: професійні знання, наполеглива праця над собою, ініціативність, почуття нового, пунктуальність і ретельність, відповідальність і надійність, комунікабельність, доброзичливість та честлюбство.

Змістовий модуль 2

Організація та методика проведення наукових досліджень

Тема 13. Методика організації та зміст основних етапів наукового дослідження

Загальна схема та етапи наукового дослідження. Окреслення проблематики та побудова плану-проспекту майбутнього наукового дослідження. Поняття наукового напрямку, наукової проблеми та теми наукового дослідження. Підготовка обґрунтування. Ключові елементи обґрунтування теми: постановка проблеми, актуальність теми дослідження та визначення рівня її розробленості, наукова новизна та практичне значення розробки проблеми, мета та завдання дослідження, вибір об'єкта та предмета дослідження, окреслення структури роботи.

Тема 14. Пошук наукової інформації та робота з літературними джерелами. Поняття джерела наукової інформації, видова структура джерел наукової інформації. Підбір та опрацювання статистичної й фактологічної бази дослідження /цифрового матеріалу/. Оформлення аналітичних таблиць, графічного матеріалу та рисунків. Підготовка рукопису наукової роботи: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження. Оформлення вступу, висновків, опис літератури та формування додатків.

Тема 15. Магістерська робота: підготовка рукопису

Магістерська робота як форма науково-дослідної роботи. Загальна характеристика та основні вимоги до написання магістерських робіт. Основні етапи підготовки магістерських робіт. Організація наукових досліджень при підготовці рукопису магістерської роботи: вибір теми, складання робочих планів, пошук літературних джерел, робота над чистовим варіантом рукопису.

Тема 16. Композиційна структура і технічне оформлення магістерської роботи.

Підготовка до захисту та захист магістерської роботи. Рецензування та оформлення документів і матеріалів, пов'язаних із захистом роботи. Підготовка магістранта до презентації роботи. Зміст доповіді та підготовка супроводжуючого ілюстративного матеріалу. Процедура публічного захисту магістерської роботи.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Денна форма навчання

Зміст дисципліни	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	ІРС	Самостійна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні основи наукового пізнання та наукових досліджень						
Тема 1. Наука як складова культури (соціокультурний феномен)	2	2			-	Дискусія
Тема 2. Наука як система знань	2			5		
Тема 3. Закономірності розвитку науки в ХХІ столітті.	2	-	2	5	-	-

Тема 4. Сучасна філософія економічної освіти та методика організації наукових досліджень у вищій школі	2	2		6	-	Презентація есе
Тема 5. Зміст та об'єктивна необхідність наукових досліджень у вищій школі	2	-	2	6	-	-
Тема 6. Теоретико-методологічні основи наукових досліджень	2	2		6		Презентація тез
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	2	-		10		-
Тема 8. Методологія наукових досліджень у сфері економіки	2	-		10		-
Тема 9. Типологія методів та їх застосування у наукових дослідженнях	2	-		9		-
Тема 10. Організація науково-дослідної роботи в Україні	2	2		6		модуль
Тема 11. Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні.	2	-		5		-
Тема 12. Наукова діяльність та етика вченого	2	2		5		опитування
Змістовий модуль 2. Організація та методика проведення наукових досліджень						
Тема 13. Методика організації та зміст основних етапів наукового дослідження	2	2	-	5	2	Презентація тез
Тема 14. Пошук наукової інформації та робота з літературними джерелами.	2	-	-	5	-	
Тема 15. Магістерська робота: підготовка рукопису	2	2	1	5	2	Обґрунтування актуальності теми магістерської роботи
Тема 16. Композиційна структура і технічне оформлення магістерської роботи	2	-	-	5	2	Розгорнутий план магістерської роботи. Презентація
Разом	32	14	5	93	6	150

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Практичне заняття № 1

Тема: Наука як система знань.

Мета: засвоїти функціональне призначення науки та усвідомити роль дисципліни «Методологія наукових досліджень» у поглибленні теоретичних знань і її значущість для магістерської підготовки.

Питання для обговорення:

1. Сутність науки, її цілі, завдання та функціональне призначення.
2. Етапи становлення і розвитку науки. Класифікація наук.
3. Структурні елементи науки, їх характеристика. Поняття про предмет науки та категоріальний апарат.
4. Наукова теорія: суть і принципи, рушійні сили і форми розвитку, функціональне призначення.

Практичне заняття №2

Тема: Сучасна філософія економічної освіти та методика організації наукових досліджень у вищій школі.

Мета: усвідомити об'єктивну необхідність та роль наукових досліджень у підвищенні якості вищої освіти, засвоїти особливості підготовки окремих видів наукової продукції.

Питання для обговорення:

1. Роль наукових досліджень у підвищенні якості вищої освіти. Взаємозв'язок між рівнем організації економічної освіти, науковими дослідженнями та соціально-економічним розвитком держави.
2. Зміст та об'єктивна необхідність наукових досліджень у вищій школі.
3. Організація наукових досліджень студентів у вищій школі. Наукова публікація та наукова конференція.
4. Основні види навчально-дослідних робіт у вищій школі.

Практичне заняття №3

Тема: Теоретико-методологічні основи наукових досліджень.

Мета: усвідомити сутність методології як філософії економічної науки та її функціональне призначення у наукових дослідженнях.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади та категоріальний апарат наукових досліджень. Наукова парадигма і теоретична концептуалізація наукових досліджень.
2. Методологія як філософія економічної науки. Універсальні та специфічні визначення методології. Функції методології.
3. Методологія наукового пошуку. Причинні зв'язки у методології наукових досліджень. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.
4. Поняття методики наукових досліджень.

Практичне заняття №4

Тема: Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Мета: ознайомитися з пріоритетними напрямками розвитку науки та системою підготовки наукових кадрів в Україні, усвідомити етичні норми поведінки, яких важливо дотримуватися при виконанні наукових досліджень та презентації їх результатів.

Питання для обговорення:

1. Державна політика в сфері наукової та науково-технічної діяльності.
2. Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні.
3. Система підготовки наукових кадрів в Україні.

Практичне заняття №5

Тема: Наукова діяльність та етика вченого.

Мета: ознайомитися з принципами організації праці в науковій діяльності, ре-жимом роботи дослідника та організацією його робочого місця, розкрити етичні нор-ми і ціннісні засади науки.

Питання для обговорення:

1. Наукова діяльність: сутність та особливості організації.
2. Етичні норми і цінність науки.
3. Етика вченого. Особистісні й творчі якості, що відповідають статусу науковця.

Практичне заняття №6

Тема: Методика організації та зміст основних етапів наукового дослідження.

Мета: засвоїти логіку організації та зміст основних етапів наукового дослідження, навчитися вибудовувати логіку і будувати план-проспект майбутнього наукового дослідження, обґрунтовувати вибір теми дослідження.

Питання для обговорення:

1. Загальна схема та етапи наукового дослідження.
2. Окреслення проблематики та побудова плану-проспекту майбутнього науково-го дослідження.
3. Пошук наукової інформації та робота з літературними джерелами.
4. Підбір та опрацювання статистичної й фактологічної бази дослідження /цифрового матеріалу/.
- Оформлення аналітичних таблиць, графічного матеріалу та рисунків.
5. Підготовка рукопису наукової роботи: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження.

Практичне заняття №7

Тема: Магістерська робота: підготовка рукопису та захист.

Мета: усвідомити важливість магістерської роботи як випускної кваліфікаційної роботи наукового змісту, засвоїти усі вимоги, які ставляться до її змістовного наповнення та технічного оформлення.

Питання для обговорення:

1. Магістерська робота як форма науково-дослідної роботи: загальна характеристика і вимоги до написання.
2. Основні етапи та організація наукових досліджень при підготовці рукопису магістерської роботи.
3. Композиційна структура і технічне оформлення магістерської роботи.
4. Підготовка до захисту і захист магістерської роботи.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№п/п	Тематика
1	Сутність науки: наука, як одна із форм суспільної свідомості; наука, як система знань; наука, як особлива сфера людської діяльності; наука, як окрема галузь наукового знання; наука, як мистецтво та творча діяльність.
2	Цілі науки, мета, завдання та функціональне призначення. Історичні передумови зародження і розвитку науки.
4	Класифікація наук. Структурні елементи науки, їх характеристика.
5	Поняття про предмет науки та категоріальний апарат.
6	Наукова теорія: суть і принципи, рушійні сили і форми розвитку, функціональне призначення.
7	Структура наукової теорії: поняття ідеї, наукової концепції, гіпотези, постулату.
8	Особливості здійснення наукових досліджень у цифровому просторі та у період технологічної та поведінкової революцій.
9	Сучасні проблеми організації освіти в Україні.
10	Концепція економічної освіти в Україні та формування нового економічного мислення.
11	Роль наукових досліджень у підвищенні якості вищої освіти.
12	Взаємозв'язок між рівнем організації економічної освіти, науковими дослідженнями та соціально-економічним розвитком держави
13	Поняття та класифікація наукових досліджень. Види наукових досліджень та форми наукового викладу матеріалів дослідження.
14	Організація наукових досліджень студентів у вищій школі.

15	Написання есе. Наукова публікація та наукова конференція
16	Наукова стаття: мета та логіка викладення матеріалів, необхідні структурні елементи наукової статті.
17	Тези доповіді. Доповідь.
18	Анотація. Основні види навчально-дослідних робіт у вищій школі
19	Теоретичні засади та категоріальний апарат наукових досліджень
20	Функції наукової теорії як основи наукових досліджень
21	Наукова парадигма і теоретична концептуалізація наукових досліджень
22	Методологія наукового пошуку. Поняття методології та методики наукових досліджень.
23	Теорія, методологія, технологія і практика як галузі науки, їх особливості та взаємодоповнення.
24	Модель взаємозумовленого генезису науки і практики.
25	Поняття про науковий план і науковий проект.
26	Науково-дослідна програма як найвищий рівень розвитку сучасної науки.
27	Так звані тверде ядро і захисний пояс науково-дослідної програми.
28	Методологічний апарат. Принципи методології
29	Основи методології досліджень емпіричного рівня. Рівні методологічного аналізу.
30	Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.
31	Причинні зв'язки у методології наукових досліджень.
32	Гіпотези у методології наукових досліджень. Докази в наукових дослідженнях
33	Поняття про методику дослідження.
34	Особливості наукових досліджень в економіці.
35	Аналіз основних підсистем методології економічного дослідження на абстрактному рівні теоретичного аналізу.
36	Філософські і загальнонаукові принципи, закони і категорії діалектики, економічні закони і категорії, дисциплінарні та міждисциплінарні методи як основні структурні підсистеми діалектичного дослідження в економічній теорії.
37	Суб'єкт та об'єкт, суб'єктивне й об'єктивне в економічному дослідженні
38	Методи наукового дослідження. Поняття про метод наукового дослідження
39	Структурні елементи загальних та спеціальних методів наукового пізнання
40	Роль категорій діалектики в системі економічних досліджень. Сутність і явище. Зміст і форма. Причина і наслідок.
41	Кількісно-якісні методи дослідження
42	Історичне і логічне. Абстракція. Метод сходження від абстрактного до конкретного
43	Організаційна структура науково-дослідної діяльності в Україні.
44	Організаційно-правове забезпечення наукової діяльності у вищій школі.
45	Державна політика у сфері наукової і науково-технічної діяльності.
46	Державне регулювання та стратегічне управління у сфері науки і науково-технічної діяльності в Україні.
47	Фінансово-кредитні та податкові важелі регулювання і бюджетне фінансування наукової діяльності.
48	Шляхи стимулювання інноваційної діяльності. Державні наукові та науково-технічні програми

49	Особливість здійснення наукової діяльності в умовах війни. Триступенева система підтримки науки.
50	Система підготовки наукових кадрів в Україні. Завдання наукових досліджень у підготовці економістів та наукових кадрів.
51	Організація і функціонування самоврядних молодіжних наукових організацій у вищих навчальних закладах як необхідна умова інтеграції України у європейський освітній простір.
52	Особливості наукової діяльності. Принципи організації праці в науковій діяльності
53	Робоче місце та робочий день науковця. Раціональний режим роботи дослідника та організація його робочого місця
54	Етичні норми і цінність науки. Етика вченого. Основні особистісні й творчі якості, що відповідають статусу науковця: професійні знання, наполеглива праця над собою, ініціативність, почуття нового, пунктуальність і ретельність, відповідальність і надійність, комунікабельність, доброзичливість та честюлюбство.
55	Окреслення проблематики та побудова плану-проспекту майбутнього наукового дослідження.
56	Поняття наукового напрямку, наукової проблеми та теми наукового дослідження.
57	Підготовка обґрунтування. Ключові елементи обґрунтування теми: постановка проблеми, актуальність теми дослідження та визначення рівня її розробленості, наукова новизна та практичне значення розробки проблеми, мета та завдання дослідження, вибір об'єкта та предмета дослідження, окреслення структури роботи
58	Пошук наукової інформації та робота з літературними джерелами. Поняття джерела наукової інформації, видова структура джерел наукової інформації. Підбір та опрацювання статистичної й фактологічної бази дослідження /цифрового матеріалу/.
59	Оформлення аналітичних таблиць, графічного матеріалу та рисунків. Підготовка рукопису наукової роботи: логіка викладу, мова та стиль наукового дослідження.
60	Оформлення вступу, висновків, опис літератури та формування додатків.
61	Магістерська робота як форма науково-дослідної роботи. Загальна характеристика та основні вимоги до написання магістерських робіт.
62	Основні етапи підготовки магістерських робіт. Організація наукових досліджень при підготовці рукопису магістерської роботи: вибір теми, складання робочих планів, пошук літературних джерел, робота над чистовим варіантом рукопису.
63	Підготовка до захисту та захист магістерської роботи. Рецензування та оформлення документів і матеріалів, пов'язаних із захистом роботи. Підготовка магістранта до презентації роботи.
64	Зміст доповіді та підготовка супроводжуючого ілюстративного матеріалу. Процедура публічного захисту магістерської роботи

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу

Тема: Апробація PBL-методу (проблемно-орієнтованого навчання) в організації наукових досліджень.

Ціль: сформувати у студентів практичні навички з методології наукових досліджень, використовуючи PBL-метод в організації наукових досліджень.

Мета: навчитися формулювати актуальні наукові проблеми і професійно їх вирішувати в групі.

Завдання: вироблення у студентів практичних навиків проведення наукових досліджень і групового вирішення актуальних наукових проблем із застосуванням відповідних методів і прийомів отримання, зберігання й здійснення первинної обробки емпіричних даних та їх належного представлення за допомогою сучасних технічних засобів.

Результат: участь у виконанні групового наукового проекту допоможе студентам оволодіти навичками самостійної творчої роботи, виявити особисті сильні ділові якості і професійні якості науковця, поліпшити навички ділового спілкування в команді.

Порядок проведення.

1. Студенти академічної групи поділяються на декілька підгруп по 4-5 чоловік. Кожна підгрупа отримує багаторівневе за складністю проблемно-орієнтоване завдання, яке має вирішити впродовж семестру і підготувати письмовий проект за наперед завіреним планом-проспектом, презентувати та захистити його в групі.
2. Перший етап у рамках PBL передбачає нагромадження необхідної наукової інформації, пошук, вивчення й аналіз літературних та емпіричних джерел з теми дослідження, відпрацювання гіпотез й теоретичних передумов дослідження, визначення наукового завдання, вибір методів дослідження, які є інструментами здобуття фактичного матеріалу і необхідною умовою досягнення поставленої мети. Результатом цього етапу є уточнення плану-проспекту.
3. Другий етап передбачає обробку й аналіз результатів експериментального дослідження, оформлення отриманих результатів у вигляді розрахунково-пояснювальної записки, яка містить описову частину, аналіз емпіричних даних, постановку проблемних питань і висновки з проведеного дослідження. Вдало і вчасно підготовлена розрахунково-пояснювальна записка є передумовою успішного і своєчасного завершення проекту.
4. Третій етап передбачає підготовку презентації і захист проекту в академічній групі. Проект презентується підгрупою (доповідь до 20 хв.) з глибокою аргументацією отриманих результатів. Представлені підгрупою результати дослідження обговорюються в академічній групі. Оцінювання проводиться за дворівневою системою: «зараховано» - «не зараховано» (проект в цілому) та «відмінно», «добре», «задовільно» (з урахуванням індивідуального внеску кожного члена підгрупи в підготовку і захист проекту).

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе, тези, статті;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- оцінювання результатів КППЗ;
- модульні роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання контрольних завдань та проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту (факультету) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Письмові роботи (есе, тези, статті, КПІЗ) підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями Використання друкованих та електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в on-line формі за погодженням з керівником курсу.

Оцінювання.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методологія наукових досліджень» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
40%		5%	15%	40%
Поточний контроль	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Усне опитування (тестування) на заняттях. Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.	Підсумкова письмова робота max 100 балів.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок за реферат з визначеного питання з переліку, підготовлених проєктів наукових публікацій (есе, тез конференцій) та їх презентацій. Оцінювання відбувається під час консультацій на 14-16 тижні навчання	Тестові завдання (5 тестів по 5 балів) max 25 балів Теоретичне питання - max 25 балів Задача - max 50 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

КРИТЕРІЇ

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань. Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань; у разі виконання групового завдання звертається увага на участь кожного студента.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із: тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 20 балів;

2 бали – на тест надано правильну відповідь. задач (практичних завдань):

Задача, за розв'язання якої здобувач може отримати від 0 до 50 балів;

31–50 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

16–30 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–15 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. теоретичного (проблемного) питання:

1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 30 балів.

15–30 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне забезпечення	1-16
2	Ноутбук	1-16
3	Power Point, Microsoft Excel	1-16
3	ETXT Антиплагіат, Unicheck	1-16

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Академічний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/ghlosarij>.

2. Антиплагіат: Безкоштовна перевірка на плагіат у Unicheck. URL: <https://unicheck.com/uk-ua/free-plagiarism-checker-online>.

3. Антиплагіат: Порядок здійснення заходів з перевірки на ознаки плагіату академічних текстів ЗУНУ (сервіс Бібліотеки ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського

національного

університету)

URL:

<http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/servisy/antyplahiat>.

4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. №3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.

5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

6. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

7. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 N 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

8. Індекси цитованості (ресурс Бібліотеки ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету) URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/indeksy-tsytovanosti>.

9. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49323/1/Posibnyk_MND.pdf

10. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ. Одеса: Фенікс, 2025. 284 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/metodologiya_2025.pdf

11. Малихін О.В., Павленко І.Г., Лаврентьєва О.О., Матукова Г.І. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2020. 262 с.

12. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.

1. Науково-дослідницька діяльність студентів : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова ; за заг. ред. С. Н. Грипич. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 288 с.

2. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації : навчальний посібник / Берко Ю. А. та інші. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 282 с.

3. Основи наукових досліджень : підручник / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, Я. В. Радовенчик. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 132 с.

4. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості : навч. посіб. / В.О. Онищенко, С.М. Срібнюк, Б.О. Коробко, О.В. Матяш. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 280 с.

5. Посилкіна О. В., Літвінова О. В., Братішко Ю. С. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток : навч. посіб. Х.: НФаУ, 2020. 220 с.

6. Строкань О. В., Мірошниченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152 с.

7. Теорія і методологія наукових досліджень : навч. посіб. для студентів (магістрів) усіх форм навчання / Ю. Д. Костін, Т. В. Полозова, І. А. Шейко, Д. Ю. Костін. Харків : ХНУРЕ, 2021. 152 с.

8. Darwish M. A. Methodology of scientific research and its modern divisions. International Journal of Cultural Inheritance & Social Sciences (IJCIS). Vol. 4 Issue 7, March 2022, ISSN: 2632-7597.

9. Zlotenko B. Methodology of modern scientific research with the basics of intellectual property : textbook / B. Zlotenko, T. Kulik. Kyiv : KNUTD, 2021. 155 p.

10. Psychological and educational support of students' self-regulation development Furman, O., Shandruk, S., Gerasymova, E., Vasylykiv, O., Lukashuk, M. International Journal of Management, 2020, 11(4), pp. 326–338. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216761949>.

11. Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Методологія наукових досліджень Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2023. 89с.

12. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» Документ 848-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 03.09.2023 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>